

Lesniki in izdajatelj: Okrajna odbora SZDL Kočevje in Novo mesto, izdaja vsak petek. — Urejuje uredništvo odbora. — Odgovorni urednik Tone Gosnik. — Tiskarna Slovenskega poročevalca v Ljubljani, predstavnik Franc Pleva. — Uredništvo in uprava: Novo mesto, Cesta komandanta Staneta 25. — Pošta predal 33. — Telefon uredništva in uprave 127. — Tekoči račun pri Mestni hranilnici v Novem mestu 616-H-24. — Letna naročnina znaša 480 din, polletna 240 din, četrtletna 120 din in je plačljiva vnaprej. — Za izposojnino 900 din oz. 3 ameriške dolarje.

Dolenjski list

Tednik okrajev Kočevje

STUDIJSKA KNJIŽNICA

NOVO MESTO

Od 2. do 8. oktobra bo TEDEN OTROKA

OTROCI — NAŠA BODOČNOST

... Povsod, kjer potujem, vidim veselo in živahno obrazo otrok, dečkov in deklic, polnih upanja na pragu življenja. Za naš rod so velik zaklad. Kakšno prihodnost jim bomo dali? Ali so obsojeni, da bodo propadli v vojni in njenih strahotah, ali pa jim lahko zagotovimo življenje miru in sreče, ustvarjalne dejavnosti, nadaljnega napredka človeštva in velikih podvigov?

Iskreno sem prepričan, da bodo državni veliki držav, na katerih je danes toliko odgovornosti, pravilno odgovorili na to vprašanje. Besede G. Nehruja, velikega državljana prijateljske Indije, ki jih je izrekel letos v naši Zvezi ljudskih skupščin, so nadse podobne številnim izjavam naših najodgovornejših predstavnikov, ki vedno znova opozarjajo na dolžnosti socialistične skupnosti do otrok in mladine, ki prihaja na naša mesta. Iz leta v leto posvečamo skrb in delo za mladino vseh tistih nalog, ki jih hočemo uresničiti, da bi imeli mladi rod srečno življenje. Kaj naj k tem plemenitim ciljem prispeva letošnji Teden otroka?

Predvsem moramo takoj v začetku poudariti, da je vse, kar delamo za otroke in mladino, naša stalna naloga, ki pa si jo ob vsakoletnem Tednu otroka znova osvežimo, pregledamo dosežene delo in postavimo nove delovne načrte. Prav gotovo so Društva prijateljev mladine, sveti pri odbori ljudske oblasti, šolski odbori, Rdeči križi, LMS, Zveze borcev, razna ženska društva in ostali organi, ki skrbijo za mladino, tudi na Dolenjskem v zadnjih letih precej naredili. Uspehi so vidni: delo organizacij, ki skrbijo za razvedrilo in vzgojo otrok, se je poglabilo in razširilo. Niso pa še v vseh občinah začeli društva prijateljev mladine, niti ni bilo dovolj storjenega za zaščito družine, za vzgojo staršev in otrok, za vključitev mladine v telesno vzgojo in ostala društva ter podobno. Zato bodo letos sestavili v vsaki občini in podoben načrt dela, kaj je treba v posameznih krajih še narediti, da bodo zaščiti koristi otroka in družine. Na pobudo odborov Socialistične zveze so bodo zbrali predstavniki vseh

organizacij in organov, ki jim je zaupana skrb za mladino, da v okviru razpoložljivih možnosti uresničijo te naloge.

Pri tem nam bodo dosedanje izkušnje in uspehi najdelavnejših društev ter organizacij dober zgled, kako se je treba lotiti številnih vprašanj s področja vzgoje, zabave, telesne vzgoje in ostalih področij, ki zadevajo mladino. Z ozirom na čedalje večji pomen družbenega upravljanja moramo letos še posebej poudariti, kako potrebno in važno je sodelovanje v upravljanju naših socialnih, zdravstvenih in prostornih ustanov. Prav to sodelovanje je treba zdaj, ko so začele nove občine, še poglobiti. Načrtno je treba usposabljanje državljanov za delo v raznih svetih, odborih, komisijah in podobno. Svetom pri občinskih ljudskih odborih, ki imajo kakršnokoli delo v zvezi z mladino, je treba pomagati z nasveti in izvrševanjem različnih nalog na teh področjih. Poskrbeti moramo, da bodo odbori reševali vprašanja šolskih potreb, prostora za pouk, za mlečne kuhinje, igrišča, telovadnice in podobno. Ustanoviti je treba, kjer jih še ni, svete za zaščito družine. Pri vnašanju novega duha v šole morajo sodelovati tako vsi starši kot organizacije in pomagati pri šolski reformi. Skrb za šolske delavnice, za pravilno usmerjanje telesne vzgoje mladine, za razna predavanja staršem, za zaposlitev mladoletnikov, za internate, za zabavo in razvedrilo mladine, za razne mladinske organizacije — taborništvu, športna in ostala društva, klube in podobno, za mladinske odre in še in še — vse to so dolžna naloge, ki jih je treba spremljati in uresničevati.

Številnih nalog, ki nas čakajo, seveda ne bo mogoče rešiti brez denarnih sredstev. Lani so podjetja novomeškega okraja pokazala zelo slab odnos do sklada za zaščito otrok, saj je bil naš okraj med zadnjimi v Sloveniji, kar zadeva znesek prispevkov. Čeprav so bile dovoljene za prispevke v ta sklad posebne ugodnosti, je večina vodstev podjetij mačehovsko gledala na to zbiranje denarja. Upajmo, da bo letos drugače.

Kaj bodo naredili v Tednu otroka v posamezni občini, je odvisno od razmer v posameznih krajih. V Novem mestu bodo n. pr. v Zdravstvenem domu odprli dispanzer za žene, kjer bo posebna posvetovalnica za matere. Pri vseh občinskih ljudskih odborih naj bi ustanovili sklade za varstvo matere in otroka, medtem ko imata zdaj tak sklad le

OLO in OBLO Novo mesto. V oddaljenih krajih bodo s pomočjo svetov pri OLO uredili v tem tednu mlečne kuhinje, otroke osnovnih šol na Trebelnem, Jelševcu in Smarjeti pa bodo pregledali zdravniki. V mnogih krajih bodo zdravstvena predavanja in roditeljski sestanki po vaseh. V Crnelju, Metliki, Toplicah in še kje želijo matere, da bi ustanovili otroške vrtce, medtem ko sta v Novem mestu za 800 predšolskih otrok nujno potrebna še dva vrtca na Grmu in v Bršljunu.

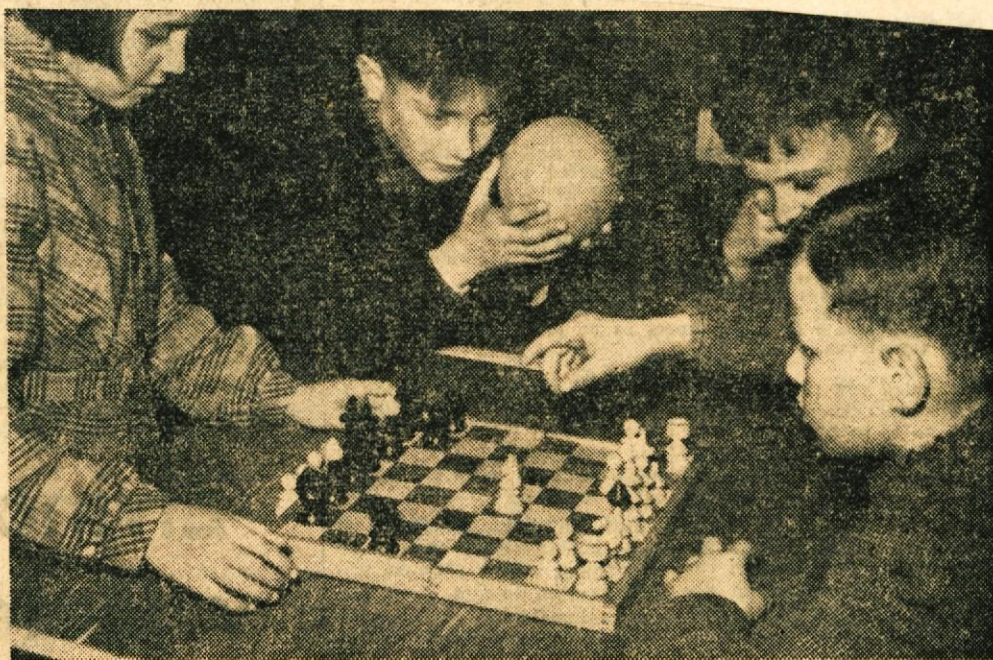
Drugod spet bo treba zagotoviti za delo mladinskih organizacij vsaj najosnovnejše prostore. Najbolj pereče je to vprašanje v Novem mestu, kjer je več let obljubljalo mladini nekaj sobic v zdaj obnovljeni stari gimnaziji, prav v zadnjem času pa se širijo govorice, da tudi letos iz teh obljub ne bo nič. Taborniška organizacija, Društvo prijateljev mladine, lutkovno gledališče in ostale mladinske organizacije bi tako spet ostale brez prostorov. Ni dovolj le obljubljati, temveč obljube tudi uresničiti, čeprav nas povsod hude težave s prostori. Če hočemo mladino dati vrniti od škodljivega vpliva družine, ji moramo zagotoviti vsaj najskromnejše pogoje za organizirano delo, vzgojo in zabavo. Ljudski odbori morajo

pri tem pomagati vodstvom organizacij in društev, v katerih dela mnogo prizadevnih tovarišev in tovarišic brezplačno, zgolj iz ljubezni do mladine in v skrbni za njeno — in našo! — bodočnost.

Ce bi se pri vseh teh nalogah ustavljali v prvi vrsti le pri denarnih vprašanjih, potem bo malo narejenega, saj vemo, da smo s sredstvi marsikje zelo skromni. Potrebno pa so stalne vzpodbude organizacij in društev, da bodo občinski ljudski odbori poznali vse te stvari in ponudili prej, drugje spet morda kasneje le poskrbeli, da se uresničijo naloge, ki jih terja od nas skrb za mladino. Marsikaj pa se da narediti tudi brez večjih denarnih sredstev.

Pri delu za bodočnost predšolske in šolske mladine, prav tako pa tudi v skrbni za ostale mladoletnike, ki že stopajo v življenje, nam ne sme biti pretežak noben napor. Zdravimo torej vse sile in sredstva, da bodo naloge, ki nam jih odpira letošnji Teden otroka, zares naša stalna skrb. Kar koli bomo storili za otroke in mladino, bo narejeno tudi za našo socialistično skupnost, saj bomo mlademu rodu, ki prihaja, izročili usodo domovine!

Naši otroci so naša bodočnost. Pokažimo z dejanji, da se tega zares zavedamo.

Njim, ki jim brezskrbno teko mlada leta, je namenjeno vse naše delo in vsa ljubezen. Pogledimo zato v Tednu otroka prizadevanja za vsestransko rast mladine, da bo nekoč prevzela veliko dediščino socialistične domovine, zdrava na duhu in telesu

Kaj boste opravili na krajevnem uradu

Prve dni po pričetku poslovanja novih občin je bilo nekaj zmede. Ljudje niso vedeli, kam bi se obrnili za to ali ono stvar. Mnogi, ki jih prej ustanavljanje novih večjih teritorialnih upravnih enot ni posebno zanimalo, so šele sedaj, ko so potrebovali eno ali drugo stvar, spreviedli, da so res nastale spremembe. Zlasti je bilo ne-

rodno za take nezanimance v krajih, ki so bili priključeni k drugim občinam. Na mah niso vedeli, kam bi šli po živinski potni list, potrdila o skupnem gospodinjstvu, samske liste, potrdila o premoženju, overitve prepisov in podpisov, tu vlagajo prošnje za sečna dovoljenja in jih, rešena na občini, tudi dvignejo. Na krajevnem uradu vlagajo vse vloge za občinski in okrajni ljudski odbor, da jim ni treba osebno na občino ali okraj. Davčni zavezanci lahko plačujejo tudi davke na krajev-

nem uradu. Prav tako dobe invalidi na krajevnem uradu objave za znižano vožnjo in bolniške liste. Prijavna in odjavna služba tudi ostane krajevnim pisarnam. Krajevni uradi opravljajo tudi vse administrativne krajevnih odborov.

V novomeški občini je poslovanje krajevnih uradov že urejeno. Uradi imajo štampiljke občinskega ljudskega odbora s številko krajevnega urada. Na občini v Novem mestu menijo, da za krajevne urade ne bo treba določiti uradnih dnevo in bodo lahko sprejemali stranke vsak dan. Dosedaj se ljudje še vedno držijo uradnih dnevo prejšnjih občin, kar pa ni potrebno. Seveda je treba upoštevati delovni čas. Za občino Novo mesto so določili uradne dneve vsak ponedeljek, sredo in petek od 8. do 14. ure. Vsak dan od 8. do 14. ure stranke lahko dobijo potrdila matičnega urada in davčnega knjigovodstva, vložijo prošnje ali drugo vlogo, ki ne potrebuje takojšnje rešitve. Tudi prijavo ali odjavo pri vojnem referentu je mogoče opraviti vsak dan od 8. do 12. ure.

Razen uradnih dnevo je poslovanje enako tudi na ostalih občinah. Pristojnosti krajevnih uradov so povsod enake. Občinski ljudski odbor pa lahko poveri krajevnemu uradu še druge naloge, če bo to potrebno.

2 milijardi din za kmetijski sklad

Upravni odbor Zveznega sklada za pospeševanje kmetijstva je odobril kmetijski organizacijam, da lahko prično koristiti sredstva zveznega sklada za pospeševanje kmetijstva, ki znaša 2 milijardi din.

Vsem borcem IX. brigade XVIII. divizije!

Dne 1. in 2. oktobra 1955 bo v Kočevju zbor IX. SNOB XVIII. divizije, katerega naj se udeležijo vsi nekdanji borci in oficirji te brigade. Vsi borci, ki bodo potovali v Kočevje skozi Ljubljano, se bodo zbrali 1. oktobra ob pol 15. uri v Vegovi ulici (poleg univerze). Odhod z avtobusi v Kočevje ob 15. uri. Zagotovljen je prevoz z avtobusi v nedeljo zvečer iz Kočevja v Ljubljano, tako da bo omogočen povratek iz Ljubljane z večernimi vlaki. Zazeleno je, da pridejo borci v partizanskih ali oficirskih uniformah z odlikovanji. Nasvidenje v Kočevju! PRIpravljALNI ODBOR ZA PROSLAVO IX. SNOB

Predlog komisije za statute pri OLO Novo mesto:

Občine naj imajo od 8 do 13 svetov

Komisija za potrjevanje statutu pri okrajnem ljudskem odboru Novo mesto, je na seji 22. septembra pregledala osnutke statutu posameznih občin. Po primerjavi števila svetov dr-

žavljanov v posamezni občini je komisija menila, da je treba pri vseh občinah predlagano število svetov zvišati in tako omogočiti čim večjemu številu volivcev neposredno sodelovanje pri družbenem upravljanju.

Osnutek statutu za novomeško občino je predvideval devet svetov, komisija pa je svetovala, naj bi jih bilo 13. Prav toliko svetov naj bi imela tudi črnomaljska občina, kjer so v osnutku predvideli le 6 svetov. Po predlogu komisije naj bi imeli novomeška in črnomaljska občina, kot največji občini v okraju, naslednje svete: svet za splošno upravo, gospodarstvo, kmetijstvo in gozdarstvo, za komunalne zadeve, prosveto in kulturo, za šolstvo, telesno vzgojo, zdravstvo, socialno politiko, za zaščito matere in otroka, za delo in delovna razmerja, za stanovanjske zadeve in za turizem.

Statut občine Kostanjevica-Podbočje predvideva 8 svetov, komisija pa je predlagala še dva, to je poseben svet za šolstvo in telesno vzgojo in svet za varstvo matere in otroka. V Metliki so predvideli 7 svetov, komisija pa je predlagala še tri: svet za turizem, svet za socialno politiko in svet za varstvo matere in otroka. Po tem predlogu naj bi imeli občini Kostanjevica-Podbočje in Metlika po deset svetov. Za mirenko obči-

no so predvideli v statutu le 6 svetov, komisija pa je predlagala še svet za komunalne zadeve in svet za šolstvo in telesno vzgojo. Osnutek statutu matere in otroka, svet za komunalne zadeve in svet za šolstvo in telesno vzgojo.

Za semiško občino so predvideli v statutu šest svetov, komisija pa je predvidela še svet za šolstvo in telesno vzgojo ter svet za varstvo matere in otroka, tako da bi jih bilo skupno osem. Osnutek občine Straža-Toplice je predvidel 7 svetov. Komisija se s tem ni strinjala in je predvidela še svet za šolstvo in telesno vzgojo, svet za zdravstvo, svet za delovna razmerja in svet za varstvo matere in otroka. Občina Straža-Toplice naj bi torej imela enajst svetov. Prav toliko naj bi jih imela tudi občina Trebnje, za katero je komisija predlagala poleg osredstvenih osmih še svet za turizem, svet za telesno vzgojo in svet za zdravstvo. Osnutek statutu šentjernejske in žužemberške občine predvideva po 8 svetov. Komisija je predlagala za šentjernejsko občino še svet za varstvo matere in otroka in svet za turizem. Komisija za potrjevanje sta-

tutov občin pri OLO Novo mesto je pri presoji, koliko svetov naj ima ta ali ona občina, upoštevala velikost občine in njene probleme. Tako je na primer v manjši občini lahko en svet za socialno politiko in delovno razmerje, v večji in tam, kjer je več industrije in obrti, pa morata biti dva sveta. Prav tako naj bodo posebni sveti za turizem v občinah, kjer so pogoji za razvoj turizma, v občinah, kjer je stanovanjsko vprašanje zelo pereče, pa posebni sveti za stanovanjske zadeve.

Osnutki občinskih statutuov s pripombami komisije okrajnega ljudskega odbora so bili poslani republikanski komisiji, ki bo dala svoje mnenje. S pripombami republikanske komisije bodo vrnjeni občinam, da jih popravijo, nakar bodo prišli na sejo okrajnega ljudskega odbora, ki jih bo dokončno potrdil.

Po predlogu okrajne komisije za potrjevanje statutuov bi bilo torej pri vseh okrajnih enajstih občinah v okraju skupno 113 svetov državljanov. Komisija je dala tudi predlog, da svetli ne bi imeli manj kot pet članov skupno s predsedniki, lahko pa imajo več, kakor kaže potreba za posamezni sektor dela. Če vzamemo povprečje 7 članov za en svet, bi torej razmanj 791 državljanov sodelovalo samo v občinskih svetih. (r)

NIKOLI NE VEMO, ali in kje nas čaka nesreča. Poravnana naročnina Dolenjskega lista vam jamči brezplačno nezgodno zavarovanje!

Pred ustanovitvijo okrajnih in občinskih denarnih zavodov

V zvezi s prenosom upravnih zadev na nižje organe ljudske oblasti in družbenega upravljanja na temelju nove teritorialne razdelitve, se pripravljata tudi reorganizacija Narodne banke.

V predvideni decentralizaciji NB bo glavno to, da bo ukiniteljna večina od dosedanjih 428 podružnic. V vsej državi bo od tega števila ostalo le 30 do 40 podružnic in sicer samo v gospodarsko razvitih centrih. Na sedežih okrajev, v nekaterih primerih pa tudi na občinah, kar je odvisno od razvitega gospodarstva in ostalih pogojev, bodo osnovane okrajne oziroma občinske komunalne banke. Okrajne banke bodo imele pravico osnovati svoja podružnica na teritoriju okraja, če to narakujejo gospodarske koristi.

Osnovanje okrajnih in občinskih komunalnih bank naj omogoči novim ljudskim odborom uspešnejše izvajanje vseh tistih nalog, ki so jim naložene z Zakonom o pravicah in dolžnostih novih okrajnih in občinskih ljudskih odborov. Nove okrajne in občinske banke bodo povezane z Narodno banko. Od nje bodo dobivale kredite, njej pa bodo dostavljale poročila za sestavo bilance in pregleda nad gospodarskim poslovanjem.

VREME

za čas od 30. IX. do 9. X. Do 2. oktobra pogoste padavine, zatem spet suho vreme, le med 4. in 5. oktobrom verjetnočasno poslabšanje oz. kratkotrajne padavine.

Dr. Marjan Breclj, podpredsednik Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS, je pravkar prebodel z drogom dno v kupolini pečli, iz katere je prišlo tekoče železo. (Ob slovesnem začetku dela v novi železolahvalni v Črnomlju, 17. septembra 1955).

